

Öğretmen Adaylarının Sınıf Yönetimi Yeterliğinin Belirlenmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Öneriler

Suggestions to Identify and Develop Pre-Service Teachers' Classroom Management Competencies

Ebru KÜLEKÇİ AKYAVUZ*

Öz

Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterliklerini öğretmen adayı ve öğretim üyelerinin görüşlerine göre belirlemek ve düşük düzeye sahip oldukları yeterliklerin sınıf yönetimi dersi kapsamında nasıl geliştirileceğine dair öneriler geliştirmektir. Çalışma karma yöntem olarak tasarlanmıştır. Karma yöntemlerden açıklayıcı ardışık desen tercih edilmiştir. Araştırma 2 aşamalı olarak gerçekleştirilmiştir. Birinci aşamada öğretmen adaylarına “Sınıf Yönetimi Yeterlik” ölçeği uygulanarak öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik kendilerini ne düzeyde yeterli gördükleri nicel yöntemle belirlenmiştir. İkinci aşamada, düşük düzeydeki yeterliklerinin derinlemesine incelenmesi amacıyla nitel araştırma kapsamında öğretmen adaylarıyla görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterliğini artırmak amacıyla sınıf yönetimi derslerinde ne tür uygulamalar yapılacağına dair sınıf yönetimi konusunda uzman olan öğretim üyeleri ile görüşmeler yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Kilis 7 Aralık Üniversitesi eğitim fakültesinde eğitim gören öğretmen adayları ve farklı üniversitelerde görev yapan öğretim üyeleri oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Demografik Bilgi Formu, Sınıf Yönetimi Yeterlik Ölçeği, öğretmen adayları için yarı yapılandırılmış görüşme formu ve öğretim üyeleri için yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın verileri 2018-2019 eğitim-öğretim yılı güz ve bahar dönemlerinde toplanmıştır. Nicel verileri SPSS 21.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi genel yeterlik ve alt boyutlardaki yeterlik düzeylerini belirlemek amacıyla aritmetik ortalama puanları hesaplanmıştır. Nitel verilerin analizinde ise içerik analiz tercih edilmiştir. Araştırmada yapılan analizler sonucunda öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterliklerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Sınıf yönetimi yeterliklerinde ise en yüksek ortalamanın sırasıyla ilişki yönetimi, fiziksel düzen yönetimi ve zaman yönetimi; en düşük ortalamanın ise davranış yönetimi ve öğretimin yönetimi yeterliklerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının

* Dr. Öğr. Üyesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, E-posta: ebrukulekci@kilis.edu.tr

staj uygulamalarında sınıf yönetimi konusunda öğrencilerden ve kendilerinden kaynaklı zorluklar yaşadıkları tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının ders anlatırken öğrencilerin sıkıldıklarını fark ettikleri, ancak müdahale etme yöntemlerinde yeterli olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın sonucu doğrultusunda sınıf yönetimi derslerinin öğretmen adaylarına daha faydalı olabilmesi için uygulama ağırlıklı olması, drama, örnek olay, mikro öğretim yöntemleri ile dersin işlenmesi ve ders saatinin artırılmasına dair öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sınıf yönetimi, öğretmen adayları, yeterlik

Abstract

The purpose of this article is to identify pre-service teachers' classroom management competencies and to reveal the perceptions of these teachers and the faculty members to develop the teachers' competencies in classroom management courses. In this regard, it aims to develop these teachers' classroom management competencies by making classroom management courses more functional. A mixed methods research was used to conduct this study. Explanatory sequential design, which is one of the research mixed methods, was employed. The research was conducted in two phases. In the first phase, the "Classroom Management Competency" scale was applied to the pre-service teachers to identify to what extent they see themselves as competent in classroom management through the quantitative method. In the second phase, the interviews were conducted with them to thoroughly understand in which aspects of the classroom management they are competent in the qualitative research. In addition, the interviews were conducted with the faculty members, who are expert on classroom management issue, to identify what could be done in classroom management courses to increase pre-service teachers' classroom management competencies in the qualitative research. The study group of the research consisted of the pre-service teachers who study at the Faculty of Education of Kilis 7 Aralık University. Demographic information form, classroom management competency scale and a semi-structured interview form for the pre-service teachers, and the other semi-structured interview form for the faculty members, were used to collect the data. The research data were collected in the fall and spring semesters of 2018-2019 academic year. The quantitative data were analysed through the SPSS 21.0 software program. Arithmetic mean was calculated to determine the pre-service teachers' classroom management with regards to the general competency and sub-dimension competency levels. Content analyses were used in the analysis of the qualitative data. As a result of the analysis of the research, it was found that the teachers' classroom management competency is at a moderate level. It was revealed that the highest means for classroom management competency are relationship management, physical layout management and time management, respectively and the lowest means are behavior management and instruction management. As a result of the research analysis, it was found that the teachers' classroom management competency was at a moderate level. It was revealed that the highest means for classroom management competency were relationship management, physical layout management and time management, respectively, and the lowest means were behaviour management and instruction management. It was identified that the pre-service teachers experience some difficulties stemming from themselves and their students in the school experience course. Besides, the pre-service teachers realized that their students get bored during their instruction and that they are not competent in the intervention methods. As a result of the study, it was suggested that more practice should be conducted in classroom management courses and instructions should be implemented with role playing, case studies and micro instruction methods in these courses, and that the class hours of these courses should be increased to ensure they are more useful for pre-service teachers.

Keywords: Classroom management, pre-service teachers, competency

Summary

Introduction

Classroom management has an important aspect in the professional development of teachers (Behroozi, 2017), since discipline problems in classroom, and not being able to organize the classroom in an effective manner, may lead to severe problems such as an increase of the teacher's level of stress and burnout, and even them quitting the job (Brouwers and Tomic, 2000; Oliver and Reschly, 2007). Severe problems are observed in the management of student behaviours and the classroom, particularly in newly recruited teachers (Brouwers and Tomic, 2000). Moreover, it was found that teacher candidates experience many problems in classroom management in vocational schools, and the inability to manage the classroom in an effective manner is their greatest anxiety (Brophy, 2006; Bullough and Richardson, 2014; Evertson and Weinstein, 2006; Hammerness, 2011; Meister and Melnick, 2003; Nahal, 2010). In this respect, classroom management lessons are of significance. The purpose of this article is to identify pre-service teachers' classroom management competencies and to reveal the perceptions of these teachers and the faculty members to develop the teachers' competencies in classroom management courses. In this regard, it aims to develop these teachers' classroom management competencies by making classroom management courses more functional.

Method

A mixed methods research was used to conduct this study. Explanatory sequential design, which is one of the research mixed methods, was employed. The research was conducted in two phases. In the first phase, the "Classroom Management Competency" scale was applied to the pre-service teachers to identify to what extent they see themselves as competent in classroom management through the quantitative method. In the second phase, the interviews were conducted with them to thoroughly understand in which aspects of the classroom management they are competent in the qualitative research. In addition, the interviews were conducted with the faculty members, who are expert on classroom management issue, to identify what could be done in classroom management courses to increase pre-service teachers' classroom management competencies in the qualitative research.

The quantitative part of the research was carried out with 4th grade students studying at Kilis 7 Aralık University Education Faculty and 4th grade students receiving pedagogical formation. 4th grade students studying at Education Faculty and 4th grade students receiving pedagogical formation were determined as the target population. The data of a total of 396 participants was analyzed.

Data of two different groups was collected in the qualitative part of the research. The first group consisted of 4th grade teacher candidates. 13 teacher candidates selected from different departments were interviewed. Criteria sampling among purposeful methods was preferred while selecting the teacher candidates for making the interview. The criteria used in the selection of the sample group were: being a 4th grade teacher candidate, having studied at Classroom Management and Teaching Practice classes and feeling incompetent about classroom management. Teacher candidates were

selected from different departments and different genders in order to ensure data triangulation. The second participant group in the qualitative part consisted of faculty members. 10 faculty members working at different universities were reached out to. Criteria sampling among the purposeful sampling methods was used to select the faculty members. The criteria used here were: faculty member's working in the Department of Educational Administration and teaching Classroom Management.

Demographic information form, classroom management competency scale and a semi-structured interview form for the pre-service teachers, and the other semi-structured interview form for the faculty members, were used to collect the data. The research data were collected in the fall and spring semesters of 2018-2019 academic year. The quantitative data were analysed through the SPSS 21.0 software program. Arithmetic mean was calculated to determine the pre-service teachers' classroom management with regards to the general competency and sub-dimension competency levels. Content analyses were used in the analysis of the qualitative data.

Findings

As a result of the research analysis, it was found that the teachers' classroom management competency was at a moderate level. It was revealed that the highest means for classroom management competency were relationship management, physical layout management and time management, respectively, and the lowest means were behaviour management and instruction management. It was identified that the pre-service teachers experience some difficulties stemming from themselves and their students in the school experience course. Besides, the pre-service teachers realized that their students get bored during their instruction and that they are not competent in the intervention methods. As a result of the study, it was suggested that more practice should be conducted in classroom management courses and instructions should be implemented with role playing, case studies and micro instruction methods in these courses, and that the class hours of these courses should be increased to ensure they are more useful for pre-service teachers.

Discussion

Within the framework of the first question of the research, classroom management competencies of teacher candidates were found to be at medium level. Similar findings were obtained in different studies on this subject (Bümen and Özyaydın, 2013; Çapa, Çakıroğlu and Sarıkaya, 2005; Demirtaş, 2012; Kılıç and Saruhan, 2006; Kırmızı, 2011; Kinay, Elçiçek and Oral, 2015; Kuşuoğlu, 2005; Öksüz, Çevik, Baba and Güven, 2011; Receptoğlu and Ergün, 2017; Terzi and Tezci, 2007). It was concluded that the highest averages among classroom management competencies were in relationship management, physical organization management and time management, respectively, while the lowest averages were in behaviour management and teaching management competencies. In other words, it can be stated that teacher candidates involved in the study group considered themselves to be more competent in communicating with the students and their colleagues, organizing the

classroom physically and using the classroom time efficiently. They considered themselves to be less competent in coping with undesirable student behaviours and in managing a classroom hour in an effective way. In studies carried out by Kaldi (2009), Kahyaoğlu and Yangın (2007); Kinay, Elçiçek and Oral (2015) and Kömür (2010), it was also found that behaviour regulation competencies, among the sub-dimensions of classroom management, had the lowest average. It could be stated that teaching experience is an important factor. It is a fact that not only teacher candidates but also teachers in the profession experience problems in regulating behaviours in the classroom. It was found in literature that teachers with lower professional degree faced problems in maintaining classroom order. These results support this research (Alkan, 2007; Baysal, 2011; Çankaya and Çanakçı, 2011; Erol, 2006; İlgar, 2007; Korkut and Babaoğlu, 2010; Kutlu, 2006; Özgün, 2008; Şentürk and Oral, 2008; Terzi, 2002)

Within the framework of the second question of the research, the results obtained in the quantitative research were analysed in detail. Teacher candidates were asked about the areas in which they had difficulties in internship practices with regards to classroom management. Teacher candidates were found to be experiencing difficulties arising from students and themselves. It was concluded that they particularly had difficulties in issues like students' breaking the rules, coping with students in need of special education, being unable to take control of the classroom or maintaining classroom order. The fact that teacher candidates have limited opportunities for practice, and they do not spend much time in real classrooms and thus they have lack of experience, causes them to have difficulties in coping with undesirable student behaviours and taking control of the classroom.

Within the framework of the fifth and sixth questions of the research, views were taken of both teacher candidates and faculty members specialized in classroom management about the studies to be carried out in order to make classroom management class more effective. To render classroom management classes more useful to teacher candidates in general, suggestions were offered like rendering classes more practice-oriented including role playing, case study and micro teaching methods, and increasing the number of classroom hours.

Giriş

Eğitim öğretim sürecinin etkililiği son zamanlarda üzerinde durulan en önemli konulardan biridir. Eğitimin etkili olmasında en önemli öge kuşkusuz eğitimin kalbi olarak görülen öğretmenlerdir (Hattie, 2009). Bir öğretmenin niteliği, hitap ettiği öğrenci grubunun da niteliğine katkı sağlayacaktır. 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 43. Maddesinde öğretmenlik mesleği, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği olarak tanımlanmıştır. Öğretmenlik mesleği, eğitimle ilgili olan bilimsel, sosyal, ekonomik, kültürel ve teknolojik boyutlara sahip, özel uzmanlık bilgi ve becerisini temel alan akademik çalışma ve pedagojik formasyonu gerektiren, profesyonel statüde bir uğraş olarak kabul edilmektedir (Hacıoğlu ve Alkan, 1997). Öğretmenlik mesleğinin özel bir uzmanlık alanı olarak görülmesi önemli bir noktadır, ancak sadece bilgi üzerine kurulu bir meslek değildir. Bilginin yanı sıra öğretmenlik mesleğinin yetenek ve sanat yönlerinin de olduğu bir geçektir. Bu yetenek ve sanat becerisi, öğretmenin konuyu etkili

bir şekilde öğrenciye aktardığında, öğrenci ile etkili bir şekilde iletişim kurduğunda, öğrencilerin gelişimlerine uygun strateji, yöntem ve teknikler belirlediğinde, sınıfı etkili bir şekilde yönettiğinde yani sınıf yönetim becerilerine sahip olduğunda kendini göstermektedir. Bir öğretmenin öğrenci davranışlarını yönetme ve sınıfı organize etme yeteneği pozitif eğitsel çıktılarının elde edilmesinde kritik bir öneme sahiptir. Öğretmenin sınıf yönetimi konusundaki bilgi ve becerileri öğretmen yeterliğinin merkezi konumundadır (Emmer ve Evertson, 1980).

Sınıf yönetimini, sınıflardaki düzen problemleri ile baş etmek için öğretmenler tarafından kullanılan strateji ve eylemler (Doyle, 1986: 397) bütünü olarak tanımlamak mümkündür. Brophy (1996) etkili eğitime vurgu yaparak sınıf yönetimini, başarılı bir eğitim için elverişli bir öğrenme ortamı yaratma ve sürdürme eylemleri olarak tanımlamıştır. Sınıf yönetimi denilince akla ilk gelen genellikle davranışların düzenlenmesi ve dolayısıyla istenmedik öğrenci davranışlarını ortadan kaldırmaktır. Ancak davranış düzenlemeleri sınıf yönetiminin sadece bir boyutudur. Sınıf yönetimi disiplinin sağlanması ve gürültünün azaltılmasından da öte daha geniş kapsamlı bir kavramdır. Sınıf yönetimini daha kapsayıcı bir şekilde ele alan Marzano (2003), sınıf yönetiminin, kuralları oluşturmak ve pekiştirmek, disiplini sağlamak, öğretmen ve öğrenci arasında etkili iletişimi sağlamak ve yönetim için uygun zihinsel ortamı sağlamak şeklinde dört alanın birleşiminden oluştuğunu ifade etmektedir. Sınıf yönetimi faaliyetleri, öğretmenin öğrenci etkinliklerini kapsayan yer, zaman ve materyallerin yönetimi (Anderson, Evertson ve Emmer, 1980) ve öğretmen ile öğrenci arasında pozitif ilişkiler kurulması (Levin ve Nolan, 2000) olarak ele alınmaktadır. Genel olarak ifade etmek gerekirse eğitim öğretimin etkili olması için yapılan faaliyetleri sınıf yönetimi kapsamında ele almak mümkündür.

Öğretmenlerin mesleki gelişimlerinde sınıf yönetiminin önemli bir yeri vardır (Behroozi, 2017), çünkü sınıfta disiplin sorunları yaşamak ve sınıfı etkili bir şekilde organize edememek, öğretmenin stres ve tükenmişlik düzeyinin artmasına hatta mesleği bırakmasına kadar önemli sorunlara sebep olabilmektedir (Brouwers ve Tomic, 2000; Oliver ve Reschly, 2007). Özellikle göreve yeni başlayan öğretmenlerde öğrenci davranışlarının yönetimi ve sınıf yönetiminde önemli sıkıntılar gözlemlenmektedir (Brouwers ve Tomic, 2000). Aynı şekilde öğretmen adaylarının da uygulama okullarında sınıf yönetimi adına birçok problemler yaşadıkları ve en önemli kaygılarının sınıfı etkili bir şekilde yönetememe olduğu tespit edilmiştir (Brophy, 2006; Bullough ve Richardson, 2014; Evertson ve Weinstein, 2006; Hammerness, 2011; Meister ve Melnick, 2003; Nahal, 2010). Sınıf yönetimi becerisinin öğretmenler için önemi göz önünde bulundurulduğunda, sınıf yönetimi derslerinin öğretmen eğitim programlarının önemli bir parçası olduğu yadsınamaz (Stough, Montague, Landmark ve Williams-Diehm, 2015). 1997-1998 eğitim öğretim yılından itibaren Türkiye'de öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarında sınıf yönetimi dersi zorunlu bir ders olarak yürütülmektedir (Çelik, 2008). Sınıf yönetimi dersini alan öğretmen adaylarından öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerle nasıl iletişim kuracakları, öğrencileri nasıl motive edecekleri, sınıf yönetiminde hangi stratejileri kullanacakları, zamanı nasıl yönetecekleri, sınıfın fiziki düzenlemelerini nasıl yapacakları, sınıf içerisinde istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı neler yapmaları gerektiğine dair konuları teorik ve uygulamalı olarak öğrenmeleri beklenmektedir. Bu doğrultuda öğretmen adaylarının etkili bir öğretmen olmalarında hizmet öncesi dönemde sınıf yönetimi dersini almaları önemli görülmektedir.

Alanyazın incelendiğinde öğretmen adaylarının sınıf yönetim becerilerini belirlemek amacıyla çalışmalar yapıldığı görülmektedir (Açıkgöz-Ün, Özkal ve Güngör-Kılıç, 2003; Çakmak, Kayabaşı, Ercan, 2008; Özey-Köse, 2010; Sadık ve Sadık, 2014; Savran ve Çakıroğlu, 2003; Şahin-Taşkın, 2013). Yapılan çalışmalarda öğretmen adaylarının sınıf yönetimi konusunda zorlandıkları alanlar belirlenmeye çalışılmıştır. Sınıf yönetimi ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde genellikle nitel veya nicel yollarla öğretmen adaylarının görüşlerinin alındığı görülmektedir. Yapılan bu çalışma ise öğretmen adaylarının sınıf yönetim becerilerinin geliştirilmesine yönelik neler yapılabileceği konusunda öğretmen adaylarının ve bu konuda uzman olan öğretim üyelerinin görüşlerinin nicel ve nitel tekniklerle alınması önem arz etmektedir. Bu kapsamda öğretmen adaylarının sınıf yönetimi dersinde hangi konularda eksiklikleri olduğu belirlenmesi ve bu eksikliklerin nasıl giderileceğine dair öğretim üyelerinin görüşleri doğrultusunda sınıf yönetimi dersinin işlenişine yönelik öneriler geliştirilmesi planlanmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterliklerini belirlemek ve düşük düzeye sahip oldukları yeterliklerin sınıf yönetimi dersi kapsamında nasıl geliştirileceğine dair öneriler geliştirmektir.

Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

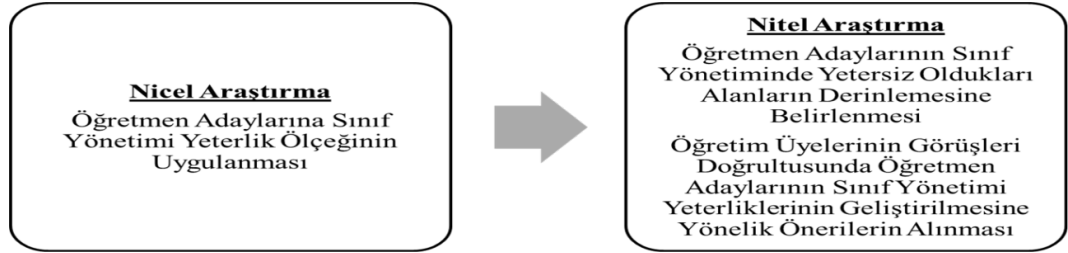
1. Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterlik düzeylerine ilişkin algıları nasıldır?
2. Öğretmen adaylarının staj uygulamalarında sınıf yönetimi bağlamında karşılaştıkları zorluklar nelerdir?
3. Öğretmen adaylarının sınıf içi istenmeyen davranışlar karşısında kullandıkları yöntemler nelerdir?
4. Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterliklerinden öğretimin yönetimi konusunda yaşadıkları sorunlar nelerdir?
5. Öğretmen adaylarının görüşlerine göre sınıf yönetimi yeterliklerini geliştirebilmek için sınıf yönetimi dersi kapsamında ne tür çalışmalar yapılmalıdır?
6. Öğretim üyelerinin görüşlerine göre öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterliklerini geliştirebilmek için sınıf yönetimi dersi kapsamında ne tür çalışmalar yapılmalıdır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışma karma yöntem olarak tasarlanmıştır. Karma yöntem araştırma desenlerinden *açıklayıcı ardışık desen* tercih edilmiştir. Açıklayıcı ardışık desenin amacı, araştırmaya hem veri toplanması hem de veri analizi için nicel aşama ile başlayıp sonrasında nicel sonuçları derinlemesine açıklamak için nitel çalışmanın yapılmasıdır (Cresswell ve Plano-Clark, 2018). Araştırma iki aşama şeklinde

gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın ilk aşamasında nicel veriler analiz edilmiş, ikinci aşamasında ise, nicel araştırmadan elde edilen verilerin derinlemesine incelenip öneriler oluşturulması için nitel veriler toplanıp analiz edilmiştir.

Şekil 1. Araştırmanın modeli

Araştırmanın birinci aşamasında öğretmen adaylarına “Sınıf Yönetimi Yeterlik” ölçeği uygulanarak öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik kendilerini ne düzeyde yeterli gördükleri nicel yöntemle belirlenmiştir. İkinci aşamada nicel veriler sonucunda düşük olarak belirlenen sınıf yönetimi yeterliklerinin derinlemesine incelenip önerilerin belirlenmesi amacıyla nitel araştırma kapsamında öğretmen adaylarıyla görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca bu aşamada öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterliklerini artırmak amacıyla sınıf yönetimi derslerinde ne tür uygulamalar yapılacağına dair sınıf yönetimi konusunda uzman olan öğretim üyeleri ile görüşmeler yapılmıştır.

Araştırmanın ilk aşamasında öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterlik düzeyi belirlendiği için bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan tarama modelinden yararlanılmıştır (Karasar, 2008). Araştırmanın ikinci aşaması nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik desen olarak belirlenmiştir. Fenomenolojik desen bireylerin bakış açısına göre deneyim ve algılarını ortaya koymayı amaçlayan bir araştırma desendir (Ersoy, 2016). Öğretmen adayları ve öğretim üyelerinin görüşleri doğrultusunda sınıf yönetimi yeterliklerinin değerlendirilip öneriler sunulduğu için bu desen tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın birinci aşaması Kilis 7 Aralık Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 4. sınıf öğrencileri ve pedagojik formasyon eğitimi alan 4. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Eğitim fakültesi 4. sınıf öğrencileri ile pedagojik formasyon 4. sınıf öğrencileri evren olarak belirlenmiştir. Toplam 400 öğrenci olduğu için örneklem seçilmeyip tüm öğretmen adaylarına ölçek uygulanmıştır. Eksik ve yanlış doldurulan 4 ölçek araştırma kapsamı dışına alınarak 396 katılımcının verileri üzerinde analizler yapılmıştır.

Tablo 1.*Nicel Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarına Ait Demografik Bilgiler*

Değişken	Grup	f	Yüzdeler (%)
Cinsiyet	Kadın	282	71,2
	Erkek	114	28,8
Yaş	16-18	151	38,1
	19-22	160	40,1
	23 +	85	21,5
Bölüm	Okulöncesi Öğrt.	45	11,4
	Sınıf Öğrt.	77	19,4
	Sosyal Bilgiler Öğrt.	56	14,1
	Fen Bilgisi Öğrt.	33	8,3
	Türkçe Öğrt.	46	11,6
	Diğer (Formasyon)	139	35,1

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %71,2'sinin kadın %28,8'inin erkek olduğu, yaş aralığı olarak çoğunluğun 19-22 (%40,1) ile 16-18 (%38,1) aralığında olduğu ve farklı bölümlerden öğretmen adayının katıldığı görülmektedir.

Araştırmanın nitel bölümünde iki farklı grup üzerinden veriler toplanmıştır. Birinci grup 4. sınıf öğretmen adaylarından oluşmuştur. Farklı bölümlerden seçilen 13 öğretmen adayı ile görüşme yapılmıştır. Görüşme yapılan öğretmen adayları seçilirken amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklem tercih edilmiştir. Örneklem seçimindeki ölçüt; öğretmen adaylarının 4. sınıfta olması, Sınıf Yönetimi, Öğretmenlik Uygulaması derslerini almış olması ve kendilerini sınıf yönetim konusunda yeterli hissetmeme şeklinde belirlenmiştir. Bu kriterlerin konulmasının sebebi, öğretmen adaylarının sınıf yönetiminin hangi konularında kendilerini yetersiz gördüklerini stajlarda deneyimleyerek açıklamalarını sağlamaktır. Veri çeşitlenmesini sağlamak için öğretmen adayları farklı bölümlerden farklı cinsiyetlerden tercih edilmiştir. Öğretmen adaylarına yönelik kişisel bilgiler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2.*Görüşme Yapılan Öğretmen Adaylarına Yönelik Bilgiler*

Katılımcı No	Cinsiyet	Bölüm	Katılımcı No	Cinsiyet	Bölüm
1	Kadın	Sosyal Bilgiler Öğr.	8	Kadın	Okulöncesi Öğr.
2	Erkek	Fen Bilgisi Öğr.	9	Erkek	Okulöncesi Öğr.
3	Kadın	Türkçe Öğr.	10	Kadın	Sınıf Öğr.
4	Kadın	Okulöncesi Öğr.	11	Erkek	Sınıf Öğr.
5	Kadın	Okulöncesi Öğr.	12	Erkek	Sosyal Bilgiler Öğr.
6	Kadın	Okulöncesi Öğr.	13	Erkek	Türkçe Öğr.
7	Kadın	Fen Bilgisi Öğr.			

Nitel bölümdeki ikinci katılımcı grup, öğretim üyelerinden oluşmaktadır. Farklı üniversitelerde görev yapan 10 öğretim üyesine ulaşılmıştır. Öğretim üyeleri belirlenirken amaçlı örnekleme

yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Buradaki ölçüt; öğretim üyelerinin Eğitim Yönetimi Ana Bilim Dalı'nda görev yapıyor olması ve Sınıf Yönetimi dersini yürütmeleridir. Öğretim üyelerine ait bilgiler Tablo 3'de yer almaktadır.

Tablo 3.

Görüşme Yapılan Öğretim Üyelerine İlişkin Bilgiler

Katılımcı No	Cinsiyet	Unvan	Katılımcı No	Cinsiyet	Unvan
K1	Erkek	Dr. Öğr. Üyesi	K6	Erkek	Doç. Dr.
K2	Erkek	Dr. Öğr. Üyesi	K7	Kadın	Dr. Öğr. Üyesi
K3	Erkek	Doç. Dr.	K8	Kadın	Dr. Öğr. Üyesi
K4	Erkek	Doç. Dr.	K9	Erkek	Dr. Öğr. Üyesi
K5	Kadın	Dr. Öğr. Üyesi	K10	Erkek	Dr. Öğr. Üyesi

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların 7'sinin erkek, 3'ünün kadın olduğu; 3 katılımcının Doçent Dr. diğerlerinin ise Dr. Öğr. Üyesi olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri 3 farklı veri toplama aracı ile toplanmıştır. Aşağıda aşamalı olarak veri toplama araçları hakkında bilgi verilmiştir.

Araştırmanın birinci aşamasında veri toplama aracı olarak Demografik Bilgi Formu ve Sınıf Yönetimi Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Sınıf Yönetimi Yeterlik Ölçeği öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterlik düzeylerini belirlemek amacıyla Elçiçek, Kinay ve Oral (2015) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 5 boyutlu bir yapıda toplam 30 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki boyutlar; ilişki yönetimi, öğretimin yönetimi, davranış yönetimi, fiziksel düzen yönetimi ve zaman yönetimi şeklindedir. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .87 olarak hesaplanmış ve çalışma için güvenilir olarak değerlendirilmiştir. Ölçek 5'li Likert tipi derecelendirme olarak geliştirilmiştir. Ölçekte; Çok yeterliyim (5), Yeterliyim (4), Orta Düzeyde Yeterliyim (3), Yetersizim (2), Çok Yetersizim (1) şeklinde dereceler kullanılmıştır.

Araştırmanın ikinci aşamasında öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterliklerini derinlemesine incelemek amacıyla araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu araştırmacının nicel boyutundan elde edilen sonuçlar doğrultusunda hazırlanmıştır. Görüşme formu soruları hazırlandıktan sonra nicel araştırmanın sonuçları ile birlikte uzman görüşüne başvurulmuştur. Gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra görüşme formuna son hali verilmiştir. Asıl uygulamaya geçilmeden önce Sınıf Öğretmenliği ve Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümünden birer öğretmen adayı ile soruların anlaşılabilirliğini belirlemek amacıyla pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulamada sorularla ilgili herhangi bir sorun tespit edilmediğinden görüşme formuna son haline karar verilmiştir. Öğretmen adaylarına yönelik görüşme formu 7 ana soru ve bunlara bağlı sonda sorulardan oluşmaktadır. Görüşme sorularından bazıları şu şekildedir:

1. Sınıfta öğrencilerin dersten sıkıldıklarını anlar mısınız? Bu durumu nasıl önlersiniz? Kendinizi yeterli görüyor musunuz?
2. Bir sınıfta istenmedik bir davranışla karşılaştığınızda nasıl tepki veriyorsunuz? Durumu nasıl yönetiyorsunuz? Ne tür davranışlarla karşılaştınız?
3. Sınıfı yönetmekte en çok hangi konularda zorluk yaşamaktasınız? Örnek verebilir misiniz?

Araştırmanın üçüncü aşamasında öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterliklerinin geliştirilmesine ve sınıf yönetimi derslerinin etkililiğinin artırılmasına yönelik öğretim üyelerinin görüşlerini almak amacıyla yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu araştırmanın birinci ve ikinci aşamasından elde edilen sonuçlar doğrultusunda hazırlanmış ve katılımcılara uygulanmıştır. Görüşme formunda 4 soru yer almaktadır. Görüşme formunda yer alan sorular şu şekildedir:

1. Sınıf yönetimi dersinin “Öğretimin Yönetimi” yeterliğinin daha iyi kazandırılması için nasıl bir yol önerirsiniz?
2. Sınıf yönetimi dersinin “Davranış Düzenlemeleri” yeterliğinin öğrencilere daha iyi kazandırılması için derslerde neler yapılabilir?
3. Sınıf yönetimi dersinin daha etkili hale getirilmesi için derste ne tür etkinlikler yapılabilir? Neler önerirsiniz?
4. Sınıf Yönetimi dersinin içeriği, saati, verildiği dönem konusunda bir değişiklik önerebilir misiniz?

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri 2018-2019 eğitim öğretim yılı güz ve bahar dönemlerinde toplanmıştır. Nicel araştırmaya dair veriler; dersler esnasında öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Ölçeğin yanıtlanması yaklaşık olarak 10 dakika sürmüştür.

Nitel verilerin toplanmasında görüşme soruları hazırlandıktan sonra farklı bölümlerden öğretmen adayları belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının ve araştırmacının uygun olduğu zaman dilimlerinde randevu ayarlanarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme araştırmacının ofisinde yapılmıştır. Görüşme esnasında alınan izinler doğrultusunda katılımcıların cevapları ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır.

Araştırmanın nicel ve nitel bölümlerde öğretmen adaylarının görüşleri analiz edildikten sonra öğretim üyelerine yönelik sorular hazırlanmıştır. Öğretim üyeleri ile önceden telefonla görüşülerek araştırmaya katılıp katılmayacakları kesinleştirilmiştir. Araştırmaya katılmayı kabul eden öğretim üyelerine görüşme formu ve gerekli bilgiler mail olarak gönderilmiştir. Mail kullanılmasının sebebi, her bir öğretim üyesinin farklı üniversitelerde olması ve araştırmada zaman kaybının yaşanmasını önlemektir. Mail üzerinden yaklaşık 2 hafta içerisinde geri dönütler alınmış ve verilerin analizine geçilmiştir.

Verilerin Analizi

Nicel veriler SPSS 21.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi genel yeterlik ve alt boyutlardaki yeterlik düzeylerini belirlemek amacıyla aritmetik ortalama ve standart sapma puanları hesaplanmıştır.

Nitel verilerin analizinde ise içerik analizi tercih edilmiştir. Maille ve ses kaydı ile elde edilen veriler yazıya aktarılmıştır. Yazıya aktarılan veriler üzerinden kodlar oluşturulmuş, benzer ve yakın olan kodlar aynı başlık altında toplanarak kategoriler oluşturulmuştur. Kodlar ve kategorilerdeki katılımcı görüşleri tablo haline getirilerek frekansları belirlenmiştir. Örneğin, öğretmen adaylarına sorulan “Staj uygulamalarında sınıfı yönetmekte en çok hangi konularda zorluk yaşamaktasınız?” sorusuna verilen cevaplardan öğrenciyi motive edememe, zamanı yetiştiremememe, güler yüzlü olma vs. kodlar belirlenmiş ve bu kodların öğretmenin kendisinden kaynaklı olduğu tespit edilerek öğretmen kategorisi altında birleştirilmiştir.

Nitel verilerin geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla bazı uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Görüşme soruları hazırlanırken uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşünde içerik açısından değerlendirmeler yapılarak geçerlik çalışması gerçekleştirilmiştir. Öğretmen adayları ile görüşme yapılırken yanlış anlaşılmanın ve eksik bilgilendirmelerin önüne geçmek amacıyla araştırmacı tarafından görüşme esnasında sık sık “şunları şunları ifade ediyorsunuz, doğru mu?; ... bunu ifade ettiniz katılıyor musunuz?” şeklinde geri dönütler verilmiştir. Görüşme sonrasında ise veriler yazıya döküldükten sonra katılımcılara kendileri ile yapılan görüşmeler çıktı halinde verilerle incelemeleri istenmiştir. Bu şekilde araştırmanın güvenilirliği artırılmıştır. Çalışmanın inandırıcılığı artırmak amacıyla çalışma süreci hakkında detaylı bilgilendirme yapılmış ayrıca bulgular kısmında da katılımcılara ait görüşlere sıklıkla yer verilmiştir.

Bulgular

Araştırmanın birinci sorusu doğrultusunda araştırmaya katılan öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterlikleri ve alt boyutlardaki yeterlik düzeylerine yönelik analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.
Öğretmen Adaylarının Sınıf Yönetimi Yeterlik Düzeyleri

<i>Değişkenler</i>	<i>N</i>	<i>\bar{X}</i>	<i>ss</i>
İlişki Yönetimi	396	4.09	.519
Öğretimin Yönetimi	396	3.44	.475
Davranış Yönetimi	396	3.04	.509
Fiziksel Düzen Yönetimi	396	4.09	.519
Zaman Yönetimi	396	4.02	.670
Toplam	396	3.74	.305

Tablo 4 incelendiğinde öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterlik düzeylerinin ($X=3.74$) orta düzeyde olduğu görülmektedir. Sınıf yönetimi yeterliklerinin alt boyutları incelendiğinde; en yüksek ortalama değeri sırasıyla İlişki Yönetimi ($X=4.09$), Fiziksel Düzen Yönetimi ($X=4.09$) ve Zaman Yönetimi ($X=4.02$) yeterliği olduğu sonucuna ulaşılmıştır. En düşük ortalamaya ise sırasıyla Davranış Yönetimi ($X=3.04$) ve Öğretimin Yönetimi ($X=3.44$) yeterliği olduğu görülmektedir. Araştırmanın nicel sonucu doğrultusunda araştırmaya katılan öğretmen adaylarının sınıf içerisinde ilişkilerin yönetiminde, fiziksel düzenlemelerin yapılmasında ve zamanı etkili yönetme konusunda kendilerini daha yeterli gördükleri, istenmeyen davranışların yönetiminde ve öğretimin yönetiminde ise daha az yeterli hissettikleri söylenebilir. Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterliklerinin orta düzeyde olmasını ve davranışın yönetimi ve öğretimin yönetiminde kendilerini yetersiz hissetmelerini derinlemesine irdelemek için yapılan nitel araştırmaya dair bulgular aşağıda verilmiştir.

Görüşmeye katılan öğretmen adaylarına “Staj uygulamalarında sınıfı yönetmekte en çok hangi konularda zorluk yaşamaktasınız? Örnek verebilir misiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya yönelik verilen cevaplarla ilgili oluşturulan kategori ve kodlar Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5.

Öğretmen Adaylarının Staj Uygulamalarında Sınıf Yönetimi Bağlamında Karşılaştıkları Zorluklar

<i>Kategori</i>	<i>Kod</i>	<i>Katılımcı</i>
Öğrenci	Öğrencilerin kurallara uymaması	K3, K5, K6, K7, K9, K10
	Öğrencinin zarar görmesi	K2, K3, K4, K5, K7, K13
	Özel eğitime muhtaç öğrenci	K1, K9, K8, K10, K13
	Kalabalık sınıflar	K4, K6, K11, K12,
	Israrcı öğrenciler	K4, K6, K8, K10
	Öğrencilerin kavga etmesi	K1, K2, K3, K13
	Hareketli öğrenciler	K5, K12
	Farklı anadile sahip öğrenciler	K2
Öğretmen	Hâkimiyet kuramama	K6, K7, K8, K10, K11
	Sınıf düzenini sağlayamama	K7, K10, K11
	Zamanı yetiştirememe	K6, K8, K10
	İletişim	K2, K9
	Öğrenciyi motive edememe	K10, K11
	Öğrenci soruları	K3, K12
	Telaşlı olma	K8
	Güler yüzlü olma	K1
	Başkası tarafından izlenme	K5

Tablo 5 incelendiğinde öğretmen adaylarının staj yaptıkları okullarda genelde öğrencilerden ve kendilerinden kaynaklı durumlardan dolayı sınıf yönetiminde zorluk yaşadıkları bulgusu elde edilmiştir. Öğrencilerden kaynaklı zorluklar kategorisinde en çok tekrar edilen kodlar öğrencinin zarar görmesi (6), öğrencilerin kurallara uymaması (6), özel eğitimli öğrenciler (5), kalabalık sınıflar (4), ısrarcı öğrenciler (4) ve öğrencilerin kavga etmesi (4) kodlarıdır. Dersi yürüttüğü esnada öğrencilerin fiziksel, duygusal yönden zarara uğramasından korkan bir katılımcı “Sınıf içinde olan kavgada öğrencinin zarar görmesi, herhangi bir yaralanma durumu ya da sağlık problemi yaşandığında

nasıl baş edeceğimi bilemiyorum. (K2)” diyerek öğrencilerin kavga sonucu zarar görmelerinin öğretmeni zorlayacağını ifade etmiştir. Başka bir katılımcı da *“Kalabalık sınıflarda birden fazla öğrenci ile aynı anda ilgilenmeye çalışmamıza rağmen yine de gözümüzden kaçan ayrıntılar olabiliyor. O sırada herhangi bir öğrencinin zarar görmesi beni korkutur. (K4)”* şeklinde görüş bildirerek hem sınıfların kalabalık olmasına hem de bu durumdan dolayı öğrencilerin zarar görme ihtimallerinin artacağına vurgu yapmıştır. Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencileri zorluk konusu edinen bir katılımcı ise *“BEP’li öğrenciler beni her zaman daha çok kaygılandırır. Sebebi onun normalden farklı olması asla değil, benim ona göre eğitim verip veremeyecek olmamdır. Acaba yeter miyim o öğrenciye kaygısı benim için büyük bir problem. (K1)”* diyerek kendi yeterliliği ile ilgili kaygısını dile getirmiştir.

Öğretmen adayından kaynaklı zorluklar kategorisi hâkimiyet kuramamak (5), sınıf düzenini sağlayamamak (3), zamanı yetiştirememek (3) öğrenci sorularına cevap verememek (2), iletişim (2), öğrenciyi motive edememek (2), telaşlı olmak (1), güler yüzlü olmak (1) ve başkası tarafından izlenmek (1) kodlarından oluşmaktadır. Bir katılımcı *“Sınıfa hâkim olamamak beni kaygılandırıyor. O zamanlarda etkinlik zamanının büyük bir kısmını çocukları toparlamakla ve tekrar dikkat çekmeye çalışmakla harcıyorum. (K6)”* şeklinde hâkimiyetten kaynaklı kaygılar yaşadığını dile getirmiştir. Başka bir katılımcı ise *“Sınıfta en çok kaygılandığım durum sınıf yönetimini kaybetmemdir, öğrencilerin seslerini yükseltip sınıf düzenini bozması beni kaygılandırır. (K11)”* diyerek sınıfa hâkimiyet kuramamaya ve sınıf düzeninin bozulmasına vurgu yapmıştır. Yeterli olamama durumuna değinen bir katılımcı da *“Öğrencilerin sorularını cevaplayamamak ya da yanlış cevaplamak en korkunç şey olsa gerek. (K11)”* şeklinde görüş ifade etmiştir. Öğretmen adayından kaynaklı zorluklar kategorisinde bir katılımcı *“Fazla güler yüzlüyüm. Evet, bu güzel gibi görünen fakat sınıf yönetiminde (eğer bu huyumu bırakmayı staj esnasında öğrenemezsem) zorluklar çıkararak, öğrencinin üzerindeki otoritemi sarsan bir durumdur. (K1)”* diyerek öğretmenin kendi özelliklerinin sınıf yönetimine olumsuz etkisi olduğunu açıklamıştır. Görüşmeye katılan öğretmen adaylarının genel anlamda öğrencinin zarar gördüğünde ve sınıfa hâkimiyet kuramamalarında zorluk yaşadıkları söylenebilir.

Öğretmen adaylarına araştırmanın üçüncü sorusu doğrultusunda “Bir sınıfta istenmeyen bir olayla karşılaştığınızda nasıl tepki veriyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir Bu soru kapsamında Tablo 6’da verilen cevaplar alınmıştır.

Tablo 6.

Öğretmen Adaylarının İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Karşı Kullandıkları Yöntemler

Müdahale Yöntemleri	Katılımcılar
Uyararak	K2, K3, K7, K10, K11, K13
Yardım isteme	K3, K5, K7, K8, K9, K11
Dikkati başka yere çekme	K4, K6, K12
Sebebini öğrenme	K3, K5, K9
Öğrenciyi dışarı çıkarma	K4, K8, K10
Görmezden gelme	K1, K7, K10
Göz göze gelme	K1, K7, K11
Sert müdahalelerde bulunma	K8, K10
Bireysel konuşarak	K1, K7

Görüşme yapılan öğretmen adayları staj yaptıkları sınıflarda istenmeyen öğrenci davranışları ile karşılaştıklarını bu davranışlara karşı değişik müdahale yöntemleri uyguladıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının kullandıkları yöntemler sırasıyla uyarma (6), yardım isteme (6), dikkati başka yere çekme (3), sebebini öğrenme (3), öğrenciyi dışarı çıkarma (3), görmezden gelme (3) ve göz göze gelme (3) yöntemleridir. Öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu istenmeyen öğrenci davranışlarını sözlü uyarılarda bulunarak veya daha uzman kişilerden yardım isteyerek müdahale etme yöntemlerini tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Uyarı yöntemini tercih eden bir öğretmen adayı “Sınıf içinde sözlü uyarıda bulundum aynı durum söz konusu olduğunda onunla beraber tüm sınıfa kızıp onlara kendimi anlatmaya çalıştım. (K10)” diyerek sözlü uyarı yapmanın etkisinin çok uzun olmadığını vurgulamıştır. Görüşme yapılan öğretmen adayları bazı durumlarda uygulama öğretmeni, müdür veya müdür yardımcısından yardım istediklerini bildirmişlerdir. Bu konuda bir katılımcı “Saygısızlık yapan bir öğrencim olmuştü. Öğrenciyi başta uyardım, etki etmedi ben de uygulama öğretmenine şikâyet ettim. (K3)” diyerek istenmeyen durumla baş edemeyip bir üst makama başvurduğunu belirtmiştir. İstenmeyen öğrenci davranışlarına olumlu bir şekilde yaklaşan katılımcılardan biri “Geçen hafta sınıfta bir yarışma düzenledim yani eğitsel bir oyun oynadık. Fakat teneffüste kazanan ile kaybeden grubun kavga ettiğini gördüm. Olay büyümeden müdahale ettim ve ön planda olup tartışan iki kişi ile bireysel görüştüm. (K1)” şeklinde görüş bildirmiştir. Başka bir öğretmen adayı da “Olabilmişince durumu toparlayıp öğrencileri derse tekrar adapte edecek ilginç bir giriş yaparım, ilgilerini derse toplayıp derse devam ederim. (K12)” diyerek öğrencilerin dikkatini asıl amaca çektiğini belirtmiştir. Genel itibari ile öğretmen adaylarının istenmeyen öğrenci davranışları yönetmede etkili yöntemleri kullanmada zorluklar yaşadıkları belirlenmiştir.

Araştırma dördüncü sorusu kapsamında öğretmen adaylarının öğretimin yönetimi konusunda yaşadıkları sorunlara yönelik sorular yöneltilmiştir. Görüşme yapılan öğretmen adayları ders anlattıkları esnada öğrencilerin sıkıldıklarını fark ettiklerini ancak müdahale yöntemlerinde her zaman başarılı olmadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda okulöncesi öğretmenliğinde okuyan bir katılımcı “Etkinlik anında su içmek ya da tuvalete gitmek isterlerse sıkıldıklarını anlarım. Ancak ısrarlı oldukları için buna nasıl müdahale edeceğimi bilmiyorum. Bu konuda kendimi yetersiz görüyorum. (K8)” diyerek bu konudaki yetersizliğini dile getirmiştir. Bir başka katılımcı “Etkinlikten sıkıldıklarında etkinliğe biraz daha eğlence katmaya çalışıyorum, baktım olmuyor o etkinliği bırakıp başka bir etkinliğe geçiyorum. (K5)” şeklinde ifade ederek aynı etkinliğe öğrencileri çekemeyerek durumla baş edemediğini açıklamıştır. Bir katılımcı da “Evet çok kolay anlıyorum. Öğrenci sıkılınca hemen yanındaki arkadaşıyla konuşuyor, saatine bakıyor, bacağını sallıyor, çok karşılaştım. O kişiyi fark edince ona yöneliyorum ismen hitap ederek onunla kısa bir konuşma yapıyorum, ilgisini derse çekiyorum. (K1)” şeklinde olumlu anlamda bir görüş bildirmiştir. Ancak bu katılımcının sınıfta uyguladığı yöntem bir öğrencinin derse dikkatini çekerken diğer öğrencilerin dersten kopmalarına neden olduğu için tavsiye edilen bir yöntem değildir.

Araştırmanın beşinci sorusu doğrultusunda görüşme yapılan öğretmen adaylarının lisans düzeyinde verilen sınıf yönetimi derslerinin kendilerine daha çok katkı sağlaması adına nasıl yürütülmesi gerektiğine dair görüşleri alınmıştır. Görüşme sonucunda öğretmen adaylarından birçok farklı öneriler elde edilmiştir. Öneriler Tablo 7’de verilmiştir:

Tablo 7.*Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Göre Sınıf Yönetimi Dersinin İşleyişine Yönelik Öneriler*

Öneriler	Katılımcı
Uygulama ağırlıklı yürütülmesi	K1, K2, K3, K4, K5, K7, K8, K9, K10, K11
Ders saatinin artırılması	K1, K4, K7, K8, K10, K11, K12
Dersin ilk yıllarda verilmesi	K1, K4, K7, K8, K10, K11, K12
Örnek olay yönteminin kullanılması	K4, K6, K7

Katılımcıların çoğunluğu dersin teoriden ziyade uygulama ağırlıklı (10) işlenmesinin daha etkili olacağı kanaatindedir. Uygulamanın kendi sınıflarında değil gerçek ortamda olması gerektiğini vurgulayan bir katılımcı *“Derste teknikler, yöntemler verildiğinde bunların uygulaması asıl sınıflarda yapılmalıdır. Bazı uygulamalar üniversitenin bünyesindeki okullarda yapılabilir. Çünkü çocuklar ve büyükler bir olmuyor, sınıfta yapılan uygulamalarda kendi arkadaşlarımız olduğunda çekinceler yaşıyoruz. (K5)”* şeklinde görüş bildirmiştir. Bazı katılımcılar sınıf yönetimi dersinin örnek olaylarla işlenmesini (3) savunmuşlardır. Bu konuda bir katılımcı *“Örnek olaylarla desteklenebilir. Örnek videolar gösterilip, hikâyeler anlatılabilir veya birkaç problem belirlenip istenmeyen olaylar canlandırılabilir. (K6)”* diyerek açıklamada bulunmuştur. Görüşme yapılan öğretmen adayları sınıf yönetimi derslerinin saatinin yetersiz olduğunu, saat olarak artırılması gerektiğini ve verildiği yılın da çok geç olduğunu ikinci sınıftan itibaren sınıf yönetimi derslerini almaları gerektiğini (7) savunmuşlardır. Bir katılımcı *“Sınıf yönetimi derslerinin 2., 3. ve 4. sınıflara yayılarak fazlaştırılması gerekir. Bu derse özel uygulama derslerinin de her yıl eklenmesi iyi olur. (K12)”* şeklinde görüş bildirmiştir. Görüşme kapsamında genel olarak öğretmen adaylarının mevcut sınıf yönetimi derslerinin gerek işleniş tarzlarının gerekse yapı olarak değişiklik yapılması gerektiğini vurgulamışlardır.

Araştırmanın altıncı sorusu doğrultusunda sınıf yönetimi dersini yürüten farklı üniversitelerde görev yapan öğretim üyelerinden söz konusu bu dersinin etkili hale getirilebilmesi için neler yapılabileceğine dair öneriler alınmıştır. Öğretim üyelerinin önerileri öğretimin yönetimi, davranış düzenlemeleri, dersin yapısı olmak üzere üç kategori altında ele alınmıştır. Elde edilen öneriler Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8.*Sınıf Yönetimi Dersinin İyileştirilmesine Yönelik Öğretim Üyelerinin Görüşleri*

Kategori	Kod	Katılımcılar
Öğretimin Yönetimi	Uygulama ağırlıklı	K1, K2, K3, K4, K5, K7, K9, K10
	Gerçek öğrenme ortamı	K2, K4, K5, K7
	Rol model olma	K1, K8, K9, K10
	Diğer derslerle birleşmesi	K3, K8, K9
	Mentörlük	K2, K6
	Mikro öğretim	K7

	Drama	K1, K2, K3, K4, K7, K9, K10
	Gerçek öğrenme ortamı	K2, K3, K8, K9
Davranış Düzenlemeleri	Örnek olay	K2, K5, K7
	Rol model	K1, K6
	Mikro öğretim	K4
	Ders saatinin artırılması	K1, K2, K5, K7, K9, K10
Dersin Yapısı	Uygulama merkezli	K2, K5, K7, K8, K9, K10
	Dersin ilk yıllarda verilmesi	K1, K2, K7, K10
	Mevcut durum iyi	K3, K4, K6
	Sarmal içerik yaklaşımı	K3, K5

Tablo 8'de sınıf yönetimi derslerinin iyileştirilmesine yönelik öğretim üyelerinin önerileri yer almaktadır. Öğretim üyelerinin önerileri öğretimin yönetimi, davranış düzenlemeleri ve dersin yapısı olmak üzere 3 kategori olarak ele alınmıştır.

Öğretimin yönetimi kategorisi, uygulama ağırlıklı (8), gerçek öğrenme ortamı (4), rol model olma (4), diğer derslerle birleşme (3), mentörlük (2) ve mikro öğretim (1) kodlarından oluşmaktadır. Görüşmeye katılan öğretim üyelerinin büyük çoğunluğu sınıf yönetimi derslerinin teorik bilginin yanında uygulamanın daha ağırlıklı olması gerektiğini savunmuşlardır. Bu konuda bir katılımcı “*Öğretimsel konularda teorik bilgileri, pratik uygulamalar ile harmanlamaları teorik alt yapının pratik için bir merdiven görevi görmesini benimsemiş olmaları gerekmektedir. (K5)*” şeklinde görüş bildirmiştir. Öğrencilerin asıl sınıflarda uygulama yapmalarını savunan bir katılımcı “*Öğrencilerin bir ders saatini nasıl yöneteceklerine dair teorik bilgi verildikten sonra gerçek sınıflarda uygulamalar yapıp öğrencilere geri dönütler verilmelidir. (K10)*” diyerek öğrencilerin hataları olsa bile bu yolla kendilerini düzelteceklerini söylemiştir. Uygulama boyutunun önemine vurgu yapan başka bir katılımcı da bu durumu “*Öğretimin teorik bilgi aktarmaktan ibaret olmadığını, öğretimsel her konunun davranışsal ve yaşantısal boyutlarına uygulamalı olarak dikkat çekmek gerekmektedir. (K1)*” diyerek özetlemiştir. Gerçek öğrenme ortamında uygulamaların yapılması gerektiğini savunan bir katılımcı “*Öğretmen adaylarının kendi sınıflarında kendi sınıf arkadaşlarını öğrenci olarak düşünüp ders anlatmaları yerine asıl sınıflarda uygulamalar yapmalarının daha etkili olacağını düşünüyorum. (K2)*” şeklinde görüş bildirmiştir. Öğretmen adaylarının kendilerini geliştirmelerinde öğretim üyelerinin rol model olması önemlidir. Bu konuda bir katılımcı “*Biz öğretmen adaylarından neyi iyi yapmalarını istiyorsak, bizim de onları iyi yapmamız ve örnek olmamız gerekiyor. Bu derse giren öğretim üyelerinin farklı yöntem teknikleri deneyimleyerek öğrencileri sıkmadan uygulama ağırlıklı derslerini işlemeleri gerekmektedir. (K9)*” diyerek öğretim üyesi olarak nasıl ders işlenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Görüşme yapılan bir katılımcı öğretimin yönetimi yeterliğinin daha iyi kazandırılması için “*Öğrencilerin her birinin gerçek sınıflarda bir ders saatini işlemeleri istenip videoya alınarak sınıfta genel bir değerlendirme yapıp öğrenciye geri dönütler verilerek kendisini geliştirmesine imkân sağlayabilir. (K7)*” şeklinde görüş bildirerek mikro öğretimin öğretmen adaylarının öğretim boyutuna katkı sağlayacağını dile getirmiştir.

Davranış düzenlemeleri kategorisi drama (7), gerçek öğrenme ortamı (4), örnek olay (3), rol model (2) ve mikro öğretim (1) kategorilerinden oluşmaktadır. Görüşme yapılan öğretim üyeleri

çoğunlukla davranış düzenlemeleri yeterliğinin kazandırılması için sınıf yönetimi derslerinde drama tekniğinin kullanılması gerektiğini savunmuşlardır. Bu konuda bir katılımcı, “*Öğretmen adayları istenmeyen öğrenci davranışları ile ilgili karşılaşılabilecekleri davranışları sınıf ortamında canlandırmalıdır. Bu olaylarla karşılaşıldığında nasıl bir yol izleneceği tartışılmalıdır. (K7)*” şeklinde görüş bildirmiştir. İstenmeyen öğrenci davranışları ile baş etmede öğretmen adaylarının gerçek sınıflarda uygulama yapmalarının daha etkili olacağını savunan bir katılımcı “*Öğretmen adayları gerçek olayları yerinde görmelidir. Bu, belki staj uygulaması şeklinde yapılabilir. Böylece öğretmen adayları mesleğe başlamadan canlı örneklerle nasıl baş edeceğini bilir. (K9)*” diyerek açıklamada bulunmuştur.

Dersin yapısı ile ilgili yapılacak değişikliklere ilişkin kategori ders saatlerinin artırılması (6), uygulama merkezli (6), dersin ilk yıllarda verilmesi (4), mevcut durumun korunması (3) ve sarmal içerik (2) şeklinde kodlardan oluşmaktadır. Dersin verildiği dönem itibari, saati ve işleniş yöntemi ile ilgili 7 katılımcı öneriler sunmuşken 3 katılımcı mevcut durumun iyi olduğunu ve bu şekilde sınıf yönetimi derslerinin yürütülmesinin daha etkili olacağını savunmuştur. Ders saatinde değişikliğin olması gerektiğini öneren bir katılımcı “*Bir dönemde iki saat olarak yürütülen sınıf yönetimi dersine bu sürenin yetmediğini düşünüyorum. Bir dönemde üç veya dört saat şeklinde ya da iki döneme yayılıp her dönem iki saat olacak şekilde planlanması daha faydalı olacaktır diye düşünüyorum. (K1)*” şeklinde açıklama yapmıştır. Dersin verildiği yıl ile ilgili bir katılımcı “*Sınıf yönetimi dersi 2. sınıfın 2. döneminde teorik olarak verilmeli ve tamamen uygulamaya ayrılan 3. ve 4. Sınıflarda uygulanmasının sağlanması ile gerçek amacına ulaşmış olacaktır (K10)*” diyerek hem ders saatinin artırılmasını hem de dersin ilk yıllarda daha faydalı olacağını vurgulamıştır. Sarmal içerik yaklaşımı ile sınıf yönetimi derslerinin yürütülmesini öneren bir katılımcı da “*Sınıf yönetimi dersi müstakil bir dersle vermekle birlikte diğer eğitim dersleri ile de ilişkilendirilmesini önemli buluyorum. (K3)*” diyerek dersin teorik veya uygulamalı eğitim derslerinin içinde de sunulması gerektiğini belirtmiştir.

Genel itibari ile sınıf yönetimi dersinin işleniş tarzı ile ilgili bu dersi yürüten öğretim üyeleri dersin drama, örnek olay, mikro öğretim vb. yöntemler kullanılarak uygulama ağırlıklı işlenmesini, mümkün olduğunca gerçek sınıflarda uygulamaların yapılmasını ve ders saatinin artırılarak dersin verildiği yılın da geriye çekilmesinin daha etkili olacağını savunmuşlardır.

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışma öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterliliğini belirleyerek, düşük yeterliğe sahip oldukları konuların sınıf yönetimi dersi kapsamında nasıl geliştirileceğine dair öğretmen aday ve öğretim üyelerinin görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın bu bölümünde elde edilen sonuçlar alanyazında yapılan çalışmalarla kıyaslanarak tartışılmıştır.

Araştırmanın birinci sorusu kapsamında öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterliklerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu konuda yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir (Bümen ve Özaydın, 2013; Çapa, Çakıroğlu ve Sarıkaya, 2005; Demirtaş, 2012; Kılıç ve Saruhan, 2006; Kırmızı, 2011; Kinay, Elçiçek ve Oral, 2015; Kuşuoğlu, 2005; Öksüz, Çevik, Baba ve Güven, 2011; Reçepoğlu ve Ergün, 2017; Terzi ve Tezci, 2007). Sınıf yönetimi yeterliklerinden

en yüksek ortalamanın sırasıyla ilişki yönetimi, fiziksel düzen yönetimi ve zaman yönetimi, en düşük ortalamaya ise davranış yönetimi ve öğretimin yönetimi yeterliklerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yani çalışma grubuna dâhil olan öğretmen adayları öğrencilerle ve diğer meslektaşları ile iletişim kurmada sınıfın fiziki düzenlemelerini yapmada ve sınıf içerisinde verilen zamanı etkili kullanmada kendilerini daha yeterli görürken istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etme ve bir ders saatinin etkili bir şekilde yürütülmesinde kendilerini daha az yeterli gördükleri söylenebilir. Kaldi (2009); Kahyaoğlu ve Yangın (2007); Kinay, Elçiçek ve Oral (2015) ve Kömür (2010) tarafından yapılan çalışmalarda da sınıf yönetimi alt boyutlarındaki yeterliklerinden davranış düzenlemeleri yeterliklerinin düşük ortalamaya sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu noktada öğretmenlik tecrübesinin önemli bir faktör olduğu söylenebilir. Sadece öğretmen adayları değil mesleğin içerisinde olan öğretmenlerin dahi sınıf içi davranış düzenlemelerini sağlamada problemler yaşadığı bir gerçektir. Alanyazında yapılan çalışmalarda mesleki kıdemi düşük olan öğretmenlerin sınıf düzenini sağlamada sorunlarla karşılaştıkları tespit edilmiştir (Alkan, 2007; Baysal, 2011; Çankaya ve Çanakçı, 2011; Erol, 2006; İlgar, 2007; Korkut ve Babaoğlu, 2010; Kutlu, 2006; Özgün, 2008; Şentürk ve Oral, 2008; Terzi, 2002). Bu sonuçlar, çalışmayı destekler niteliktedir.

Araştırmanın ikinci sorusu kapsamında nicel çalışmada elde edilen sonuçlar derinlemesine irdelenmiştir. Öğretmen adaylarına staj uygulamalarında sınıf yönetimi bağlamında güçlük yaşadıkları alanlar sorulmuştur. Öğretmen adaylarının öğrencilerden ve kendilerinden kaynaklı zorluklar yaşadıkları tespit edilmiştir. Özellikle öğrencilerin kuralları hiçe saymaları, özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerle baş etme, hâkimiyet kuramama ve sınıf düzenini sağlayamama konularında zorluk yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazında bu konuda yapılan çalışmalar incelendiğinde Atik-Kara ve Sağlam (2014); Kansızoğlu ve Şama (2015) ve Şahin-Taşkın (2013) tarafından yapılan çalışmalarda da öğretmen adaylarının uygun olmayan öğrenci davranışları ile baş etmede ve sınıf içi disiplini sağlamada güçlük yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının uygulama imkânlarının sınırlı olması, gerçek sınıflarda çok fazla vakit geçirememeleri ve dolayısıyla tecrübe eksikliği istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etmede sorun yaşamalarına ve hâkimiyet kuramamalarına neden olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın nicel sonucunda öğretmen adaylarının davranış düzenlemeleri yeterliğinin düşük puanlara sahip olmasından kaynaklı oluşturulan üçüncü soru doğrultusunda öğretmen adaylarının istenmeyen öğrenci davranışlarına verdikleri tepkiler ele alınmıştır. Yapılan analizler sonucunda öğretmen adaylarının istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı genellikle öğrencileri uyararak veya uygulama öğretmeninden yardım isteyerek müdahale ettikleri tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan bazı öğretmen adayları uyguladıkları yöntemin çok başarılı olmadığını dile getirmişlerdir. Genel itibari ile öğretmen adaylarının istenmeyen öğrenci davranışları yönetmede zorluklar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, öğretmen adaylarının aldıkları teorik bilgileri uygulamaya dökmeye sıkıntı yaşamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Demir, Şahin ve Kartal (2012) ve Sarıtaş (2006) tarafından yapılan çalışmalarda da öğretmen adaylarının istenmedik öğrenci davranışları karşısında pasif kaldıkları ya da olumsuz stratejileri uyguladıkları tespit edilmiştir. Sınıf yönetiminin temelinde olumsuz öğrenci davranışların önlenmesi, öğretim sürecinden karşılaşılan engellerin ortadan kaldırılması ve öğrenci öğretmen arasından etkili iletişim oluşturulması hedeflenmektedir.

(Seyfullahoğulları, 2010). Özellikle istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı önlemlerin alınması önem arz etmektedir. Öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı etkili bir strateji izleyememeleri hem öğretmeni hem de öğrencileri sorunlarla karşı karşıya getirebilir (Özer, 2014). İstenmeyen öğrenci davranışları, eğitim öğretime ayrılan zaman ve enerjinin büyük bölümünü alarak, eğitim öğretimin işleyişini sekteye uğratan engellerdir (Şahin ve Adıgüzelli, 2015). Bu engelleri en aza indirmek adına öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarını önlemeye yönelik çalışmalar yapmaları ve öğrencilerin olumlu davranışlar kazanmalarına odaklanmaları gerekmektedir.

Araştırmanın dördüncü sorusu kapsamında öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterliklerinden öğretimin yönetimi yeterliği konusunda yaşadıkları sorunlar ele alınmıştır. Öğretmen adaylarının ders anlatırken öğrencilerin sıkıldıklarını fark ettikleri, ancak müdahale etme yöntemlerinde yeterli olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Atik-Kara ve Sağlam (2014), Kubat (2015) tarafından yapılan çalışmalarda da öğretmen adaylarının öğretim sürecini etkili bir şekilde düzenlemede problemler yaşadıkları genellikle öğrencileri aktif hale getirecek yöntem ve teknikleri bilmedikleri ve öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz ardı ederek bir öğrenme süreci oluşturma eğiliminde oldukları tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının öğretimin yönetimi konusunda yaşadıkları sorunların genelde öğrencileri aktif hale getirecek yöntem teknikleri nasıl uygulayacaklarını bilmemelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Genelde öğretmen adaylarının davranış yönetimi ve öğretimin yönetimi alanlarında zorluklar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç araştırmanın nicel boyutunun nitel boyutu ile doğrulandığının göstergesidir. Bu elde edilen sonucun öğretmen adaylarının ders anlatmakla ilgili çok fazla tecrübeye sahip olmamalarının etkisi olduğu söylenebilir.

Araştırmanın beşinci ve altıncı alt sorusu doğrultusunda hem öğretmen adaylarının hem de sınıf yönetimi alanında uzman olan öğretim üyelerinin sınıf yönetimi dersinin daha etkili hale getirilmesi için yapılacak çalışmalara dair görüşleri alınmıştır. Genel itibari ile sınıf yönetimi derslerinin öğretmen adaylarına daha faydalı olabilmesi adına uygulama ağırlıklı olması, drama, örnek olay, mikro öğretim yöntemleri ile dersin işlenmesi ve ders saatinin artırılmasına dair öneriler sunulmuştur. Alanyazında öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimi ile ilgili yapılan çalışmaların sonuçlarında da derslerin uygulama ağırlıklı olması gerektiği vurgulanmaktadır (Bahçeci ve Genç, 2013; Devocioğlu ve Akdeniz, 2013; Kahyaoğlu ve Yangın, 2007; Öksüz, Çevik, Baba ve Güven, 2011).

Araştırmada elde edilen sonuçlar dikkate alındığında uygulayıcılara ve araştırmacılara aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

Sınıf yönetimi derslerinin eğitim fakültelerinde 2. yıldan itibaren bir dönem teorik diğer dönem uygulama olacak şekilde 2 dönemde verilmesi önerilmektedir.

Sınıf yönetimi derslerinin bireysel ders dışında diğer pedagojik formasyon derslerinin de içerisinde işlenmesi faydalı olacaktır.

Öğretmen adaylarının sınıf yönetim yeterliklerinin geliştirilmesine yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı ile protokol hazırlanıp öğretmen adaylarının kendilerini geliştirmelerine fırsat sağlayacak “gönüllü öğretmen” uygulaması yapılabilir.

Öğretmen adaylarının uygulama ağırlıklı derslerin öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterliğine etkisini belirleyecek araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Kaynaklar

- Açıkgöz-Ün, K., Özkal, N., Güngör-Kılıç, A. (2003). Öğretmen adaylarının sınıf atmosferine ilişkin algıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25 (25), 1-7. <http://dergipark.org.tr/hunefd/issue/7813/102560> adresinden alınmıştır.
- Alkan, H. B. (2007). İlköğretim öğretmenlerinin istenmeyen davranışlarla baş etme yöntemleri ve okulda şiddet. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Anderson, L., Evertson, C., Emmer, E. (1980). Dimensions in classroom management derived from recent research. *Journal of Curriculum Studies*, 12(4), 343–356, doi: 10.1080/002.202.7800120407
- Atik Kara, D., Sağlam, M. (2014). Öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin öğrenme-öğretme sürecine yönelik yeterliklerinin kazandırılması yönünden değerlendirilmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 28-86.
- Bahçeci, F., Genç, Z. (2013). Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin üniversitede aldıkları eğitim öğretimin mesleki hayata etkilerine yönelik görüşleri. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12(2), 315-324.
- Baysal, N. (2011). Diyarbakır'da ilköğretim II. kademe öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları disiplin sorunlarına, bunların nedenlerine ve çözüm yollarına ilişkin görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(38), 61-78.
- Behroozi, M. (2017). Evaluating the quality of professors' teaching process based on students' view and professors of Persian Gulf University. *Contemporary Educational Researches Journal*, 7(4), 167–173. <https://doi.org/10.18844/cej.v7i4.2719>
- Brophy, J. (1996). Teaching problem students. New York: Guilford.
- Brophy, J. (2006). History of research on classroom management. In C. M. Evertson & C. S.
- Brouwers, A., Tomic, W. (2000). A longitudinal study of teacher burnout and perceived self-efficacy in classroom management. *Teaching and Teacher Education*, 16(2), 239-253. [http://dx.doi.org/10.1016/S0742-051X\(99\)00057-8](http://dx.doi.org/10.1016/S0742-051X(99)00057-8)
- Bullough, Jr., R. V., Richardson, M. (2014). Teacher perspectives on classroom management. E. T. Emmer, E. J. Sabornie (Eds.), In *Handbook of classroom management* (pp. 283–300), New York, NY: Routledge.
- Bümen, N. T., Özyayın, T. E. (2013). Adaylıktan göreve öğretmen özyeterliliği ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlardaki değişimler. *Eğitim ve Bilim*, 38(169), 109-125. <file:///C:/Users/User/Downloads/1795-24402-1-PB.pdf> adresinden alınmıştır.
- Cresswell, J.W., Plano Clark, V.L. (2018). *Karma yöntemleri araştırmaları tasarımı ve yürütülmesi*, (Çev. Y. Dede and S. B. Demir,) Ankara: Anı yayıncılık.
- Çakmak, M., Kayabaşı, Y., Ercan, L. (2008). Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi stratejilerine yönelik görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35: 53-64. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/hunefd/article/view/500.004.8493/500.004.5813> adresinden alınmıştır.
- Çankaya, İ., Çanakçı, H. (2011). Sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışlarla başa çıkma yolları. *Turkish Studies*, 2(6), 307-316.
- Çapa, Y., Çakıroğlu, J., Sarıkaya, H. (2005). The development and validation of a Turkish version of teachers' sense of efficacy scale. *Education and Science*, 30(137), 74–81. <file:///C:/Users/User/Downloads/5074-33879-2-PB.pdf> adresinden alınmıştır.

- Çelik, V. (2008). Sınıf yönetimi. (4. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Demir, M. K., Şahin, Ç., Kartal, O. Y. (2012). Öğretmen adaylarının sınıf içi disiplin sağlamada tercih ettikleri ceza uygulamalarının incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 71-86.
- Demirtaş, Z. (2012). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin algılarına göre kendi sınıf yönetimi yeterlik düzeyleri. *e-journal of New World Sciences Academy (NWSA-EDUCATION SCIENCES)*, 7(1), 380-388. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/185500> adresinden alınmıştır.
- Devecioğlu, Y., Akdeniz A.R. (2013). Alan eğitimi derslerinin öğretmen yeterlikleri bağlamında değerlendirilmesi-I. *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 44-68.
- Doyle, W. (1986). Classroom organization and management. M. Wittrock (Ed.), In *Handbook of Research on Teaching* (pp. 392-431). New York: Macmillan.
- Elçiçek, Z., Kinay, İ., Oral, B. (2015). Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 51-63. <http://dx.doi.org/10.14686/BUEFAD.201.511.1014>
- Emmer, E. T., Evertson, C. M. (1980). *Effective management at the beginning of the school year in junior high classes*. R&D Center for Teacher Education The University of Texas at Austin. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED241499.pdf> adresinden alınmıştır.
- Erol, Z. (2006). Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- Ersoy, F. (2016). Fenomenoloji. A. Saban ve A. Ersoy (Ed.). *Eğitimde nitel araştırma* içinde (s. 51-105). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Evertson, C. M., Weinstein, C. S. (2006). Handbook of classroom Management. Research, *Practice and Contemporary Issues*. [file:///C:/Users/User/Downloads/RoutledgeHandbooks-978.020.3874783-chapter3%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/RoutledgeHandbooks-978.020.3874783-chapter3%20(1).pdf) adresinden alınmıştır.
- Hacıoğlu, F., Alkan, C. (1997). Öğretmenlik uygulamaları, Ankara: Alkım Yayınları.
- Hammerness, K. (2011). Classroom management in the United States: A view from New York City. *Teaching Education*, 22(2), 151-167. <https://doi.org/10.1080/10476.210.2011.567844>
- Hattie, J. (2009). Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement. London; New York: Routledge.
- İlgar, L. (2007). İlköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri üzerine bir araştırma. (Yayımlanmamış doktora tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul
- Kahyaoğlu, M., Yangın, S. (2007). İlköğretim öğretmen adaylarının öz-yeterliklerine ilişkin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 73-84.
- Kaldi, S. (2009). Student teachers' perceptions of self-competence in and emotions/stress about teaching in initial teacher education. *Educational Studies*, 35(3), 349-360.
- Kansızoğlu, H., Şama, E. (2015). Türkçe öğretmenliği adaylarının sınıf yönetimine ilişkin görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(31), 149-165. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mkusbed/issue/19577/208919> adresinden alınmıştır.
- Karasar N. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kılıç, A., Saruhan, H. (2006). Teknik eğitim fakültesi öğretmen adaylarının öğretmenlik becerileri. *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16, 407-417.
- Kırmızı, B. (2011). Almanca öğretmen adaylarının öğretmenlik becerileri. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 193-206.
- Kinay, İ., Elçiçek, Z., Oral, B. (2015). Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterlikleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of Eurasia Social Sciences*,

- 6(19), 206-217. http://www.ijoess.com/Makaleler/362458344_206-217%20%C4%B0smaill%20kinay.pdf adresinden alınmıştır.
- Korkut, K., Babaođlan, E. (2010). Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26, 146-156.
- Kömür, Ő. (2010). Teaching knowledge and teacher competencies: a case study of Turkish preservice English teachers. *Teaching Education*, 21(3), 279-296.
- Kubat, U. (2015). Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretme ve öğrenme sürecine yönelik yeterlikleri. *Turkish Studies*, 10(15), 601-614.
- Kuđuođlu, İ. H. (2005). Sınıf öğretmenliği bölümü mezunu aday öğretmenlerin kendi algılamalarına göre sınıf yönetimi alanındaki yeterliliklerine dair görüşleri ve öneriler. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 214-236. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/31428> adresinden alınmıştır.
- Kutlu, E. (2006). Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre sınıf yönetiminde davranış düzenleme sürecinin değerlendirilmesi. 8Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Levin, J., Nolan, J.F (2000). *Principles of classroom management: A professional decision-making model* (3rd ed.). Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Marzano, R. J. (2003). *What works in schools: Translating research into action*. Alexandria, us: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Meister, D. G., Melnick, S.A. (2003). National new teacher study: Beginning teachers' concerns. *Action in Teacher Education*, 24(4), 87-94. doi:10.1080/01626.620.2003.10463283
- Milli Eğitim Temel Kanunu, (1973). (1739 S.K.), md. 43.
- Nahal, S.P. (2010). Voices from the field: Perspectives of first-year teachers on the disconnect between teacher preparation programs and the realities of the classroom. *Research in Higher Education*, 8, 1-19. <http://m.aabri.com/manuscripts/10446.pdf> adresinden alınmıştır.
- Oliver, J. M., Reschly, D.J. (2007). Effective classroom management: Teacher preparation and professional development. *National Comprehension Center for Teacher Quality*. 1-19. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED543769.pdf> adresinden alınmıştır.
- Öksüz, Y., Çevik, C., Baba, M., Güven, E. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 99-113. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/188014> adresinden alınmıştır.
- Özay-Köse, E. (2010). Sınıf yönetimine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(39), 20-27. <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-142.387.4849.pdf> adresinden alınmıştır.
- Özer, B. (2014). Öğrencilerin Sınıfta öğretmenleri zor durumda bırakmak için kullandıkları yöntemler. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (31), 706-713
- Özgün, E. (2008). İlköğretim birinci kademe öğretmenlerinin iş motivasyonları ile sınıf yönetim becerilerini algılama düzeyleri arasındaki ilişki. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Recepođlu, S., Ergün, M. (2017). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sınıfı Yönetebilme Becerilerine İlişkin Algıları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(4), 1337-1352. [file:///C:/Users/User/Downloads/1252-9387-2-PB%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/1252-9387-2-PB%20(1).pdf) adresinden alınmıştır.
- Sadık, S., Sadık, F. (2014). Investigating classroom management profiles of pre-service teacher. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 116, 2369-2374. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.01.575>

- Sarıtaş, M. (2006). Öğretmen adaylarının değerlendirmelerine göre sınıfta istenmeyen öğrenci davranışın değiştirmek ve düzeltmek amacıyla yararlanılan stratejiler. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 167-186.
- Savran, A., Çakıroğlu, J. (2003). Difference between elementary and secondary pre-service science teachers' perceived efficacy beliefs and their classroom management beliefs. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2(4), 15-20. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1101950.pdf> adresinden alınmıştır.
- Seyfullahoğulları, A. (2010). İlköğretim okullarında büyük sınıfların yönetiminde karşılaşılan sınıf içi sorunlara öğretmen yaklaşımı üzerine bir araştırma. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(14), 21-40.
- Stough, L.M., Montague, M.L., Landmark, L.J., Williams-Diehm, K.W. (2015). Persistent classroom management training needs of experienced teachers. *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning*, 15(5), 36-48. doi: 10.14434/josotl.v15i5.13784.
- Şahin, M., Adıgüzelli, Y. (2015). Sınıf yönetimi sürecinde istenmeyen öğrenci davranışlarına yönelik öğretmen adaylarının görüşleri. *Turkish Studies*, 10(3), 799-816.
- Şahin-Taşkın, Ç. (2013). Sınıf yönetimi: Öğretmen adaylarının deneyimleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(29), 147-162. <http://sbe.balikesir.edu.tr/dergi/edergi/c16s29/makale/147-162.pdf> adresinden alınmıştır.
- Şentürk, H., Oral, B. (2008). Türkiye'de sınıf yönetimi ile ilgili bazı araştırmaların değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(26), 1-13.
- Terzi, A. R. (2002). Sınıf yönetimi açısından etkili öğretmen davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*, 155-156, 162-169
- Terzi, A. R., Tezci, E. (2007). Necatibey Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 52(52), 593-614. <https://pegem.net/dosyalar/dokuman/4355.201.10603122345-4-terzi.pdf> adresinden alınmıştır.